

TALEPAPIR – *det talte ord gælder*

6. december 2015

J.nr. 2016-58

CAP/Alex Hooshiar

Beskæftigelsesministerens tale til besvarelse af samrådsspørgsmål G og K den 10. december 2015 om Danske Socialrådgiveres rapport ”Status på beskæftigelsesreformerne”

Indledning

Samrådet i dag handler om sygedagpengereformen, som blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget i 2014, og som trådte fuldt ud i kraft d. 1. januar i indeværende år.

Jeg vil indledningsvis gerne minde om, hvorfor den daværende regering sammen med Venstre og en række andre partier indgik en bred politisk aftale om en sygedagpengereform.

For det *første* var det helt centralt for aftalepartierne, at sygemeldte skulle sikres økonomisk tryghed gennem hele den periode, hvor personen ikke var i stand til at arbejde på grund af sygdom – og ikke som før reformen risikere at miste deres ydelse ved revurderingen ved 52 uger.

Derfor indførte vi jobafklaringsforløb, som sygemeldte har ret til, hvis de ikke kan få deres sygedagpengeperiode forlænget, men fortsat er for syge til at arbejde. Under jobafklaringsforløb modtager man ressourceforløbsydelse, mens man i det gamle system kunne risikere at stå uden forsørgelse, hvis ens sygedagpengeperiode ikke kunne forlænges, og man i øvrigt ikke var berettiget til kontanthjælp.

For det *andet* var der enighed om at fremrykke fristen for revurdering af sygedagpengemodtagere, så man bl.a. sikrede en tidligere indsats for de sygemeldte.

De nye regler om revurdering efter 22 ugers sygdom understøtter, at kommunen på et tidligere tidspunkt skal sørge for at oplyse sagen og tage stilling til, hvad der videre skal ske.

Tidlig oplysning af sagen og tidlig indsats understøtter, at sygemeldte med behov får støtte hurtigere og den relevante hjælp til at blive fastholdt i job.

De foreløbige tal indikerer da også, at det går den rigtige vej. Efter sygedagpengereformen trådte i kraft, er andelen der afgår til beskæftigelse og uddannelse steget med 50 pct., svarende til lidt over 1.000 personer. Herudover er der ikke noget, der peger på, at flere personer er blevet selvforsørgende som følge af fremrykningen af revurderingstidspunktet. Det, synes jeg, tegner rigtig godt.

Samrådsspørgsmål G

Ministeren bedes redegøre for sin holdning til Danske Socialrådgiveres rapport af 9. november 2015 "Status på beskæftigelsesreformerne" herunder navnlig vedrørende sygedagpenge, og til Ankestyrelsens praksisundersøgelse af samme dato om revurdering og forlængelse af sygedagpengeperioden.

Ministeren bedes samtidig svare på:

- om han er enig i, at det er forkert at fratage syge borgere sygedagpengene i en situation, hvor de ikke er afklaret helbredsmæssigt og*
- om de to nævnte undersøgelser giver anledning til ændring af lovgivningen, så denne praksis ikke fortsætter?*

Holdning:

I samrådsspørgsmål G spørges der til min holdning til Dansk Socialrådgiverforenings rapport om "Status på beskæftigelsesreformerne" og til en for nyligt offentliggjort praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen om kommunernes brug af forlængelsesreglerne.

I forhold til *Socialrådgiverforeningens rapport* hæfter jeg mig helt overordnet ved, at socialrådgiverne på en række punkter oplever, at implementeringen af reformen af førtidspension og fleksjob samt kontanthjælpsreformen er ved at

være på plads, selvom der selvfølgelig også er udfordringer. Det er positivt.

I forhold til sygedagpengereformen er Socialrådgiverforeningens undersøgelse, der bygger på svar fra 97 socialrådgivere, lidt mere kritisk.

Det er særligt i forhold til det fremrykkede revurderingstidspunkt, hvor socialrådgiverne vurderer, at der ofte ikke kan ske en tilstrækkelig afklaring af borgerens arbejdsevne inden for 22 uger, idet borgerens helbredssituation fortsat er uafklaret på det tidspunkt.

I forhold til hvorvidt det er muligt at træffe afgørelse inden revurderingstidspunktet, så fremgår det af den spørgeskemaundersøgelse, som er en del af *Ankestyrelsens praksisundersøgelse*, at 9 ud af de 13 kommuner i undersøgelsen angiver, at det ikke er muligt at fremskaffe de oplysninger, der skal til for at kunne vurdere, om syge borgere skal have forlænget deres sygedagpenge inden revurderingstidspunktet efter 22 uger.

Dette skal dog holdes op imod resultaterne af den konkrete gennemgang af 125 kommunale sygedagpengesager, hvor den sygemeldte enten har fået forlænget udbetalingen af sygedagpenge efter forlængelsesregel 2 eller 3 eller er overgået til jobafklaringsforløb.

I undersøgelsen når Ankestyrelsen nemlig frem til, at kommunerne i langt hovedparten af sagerne faktisk træffer afgørelse om forlængelse af sygedagpengeperioden inden revurderingstidspunktet, og at kommunerne overordnet set træffer rigtige afgørelser. Således var syv ud af ti afgørelser korrekte.

Altså har kommunerne i de her sager haft tilstrækkeligt med lægelige oplysninger til at kunne træffe en kvalificeret afgørelse ved revurderingstidspunktet.

I størstedelen af de sager, hvor Ankestyrelsen har vurderet, at kommunens afgørelse ikke var korrekt, manglede der aktuelle lægelige oplysninger. Det vil sige, at der er sket en ny udvikling i den sygemeldtes sygdomsforløb, som kommunen ikke har været opmærksom på.

Min grundholdning er, at det vigtigt at holde fast i de gode intentioner bag sygedagpengereformen, og at vi nu skal give implementeringen af reformen den nødvendige tid.

Endvidere har jeg noteret mig, at Dansk Socialrådgiverforening påpeger, at det tager tid at implementere reformer, og det er jeg enig i. Der er kun gået 11 måneder, siden sygedagpengereformen trådte helt i kraft, og det er derfor endnu for tidligt at sige noget om reformens effekter.

Vi er meget opmærksomme på de potentielle implementeringsudfordringer i forbindelse med sygedagpengereformen. Jeg ser derfor rapporten fra Dansk Socialrådgiverforening og praksisundersøgelsen som en god pejling af, hvordan reformen opleves lokalt, og som et godt indspark til, hvad vi skal være opmærksomme på i den videre implementering af reformen.

F.eks. mener jeg, at det er helt afgørende, at kommunerne kommer hurtigt i gang med at afklare borgerens situation, og at dette kræver omlægning af arbejdsgangene ude i kommunerne, bl.a. i forhold til tidligere inddragelse af oplysninger fra læger.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil gennem det næste stykke tid gennemføre to evalueringer af sygedagpen-

gereformen, som ligeledes kan anvendes til at belyse de spørgsmål, vi drøfter her i dag.

Konkret er der sat gang i en opstartsevaluering, som skal af-dække drivere og barrierer for realiseringen af intentionerne bag reformen, heriblandt betydningsfulde forhold relateret til jobcentermedarbejdere, ledelse og øvrige rammeforhold.

Samtidig vil der næste år - som aftalt mellem forligspartierne bag sygedagpengereformen - blive gennemført en undersøgelse af, om tidspunktet for revurderingen er hensigtsmæssigt i forhold til samspillet med sundhedsvæsnet. Tidspunktet for undersøgelsen er fastsat, så der er tid til at få implementeret den nye lægeerklæring, som skal indhentes inden første opfølgningssamtale. Undersøgelsen vil give et godt indblik i, om tidspunktet for revurderingen i sygedagpengesager er hensigtsmæssigt, herunder også, om det er rigtigt i forhold til samarbejdet med sundhedsvæsnet.

Giver undersøgelserne anledning til ændring af lovgivningen?

Så på spørgsmålet om, hvorvidt de to undersøgelser giver anledning til at ændre reglerne på området, så er mit svar, at den politiske drøftelse af spørgsmålet i sygedagpengeforligskredsen bør afvente, at vi har den nødvendige viden at stå på. Og det er den viden, der nu tilvejebringes med de evalueringer, jeg netop har beskrevet.

Syge borgere der ikke er afklaret helbredsmæssigt ved revurderingstidspunktet

Spørgsmålet om, hvorvidt jeg er enig i, at det er forkert at fratage syge borgere sygedagpengene i en situation, hvor de ikke er afklaret helbredsmæssigt, hænger sammen med det andet samrådsspørgsmål – og jeg vil derfor besvare det nu, hvor jeg går videre til spørgsmål K.

Samrådsspørgsmål K

Hvordan forholder ministeren sig til, at forlængelsesmulighederne for en stor gruppe borgere ikke kan anvendes i forbindelse med udløbet af den 22. uge, da de fortsat er uafklarede helbredsmæssigt, og overgår til jobafklaringsforløb, uden at være en del af målgruppen for dette?

Lad mig starte med at slå fast, at jeg er tilfreds med, at sygemeldte, som ikke kan få deres sygedagpengeperiode forlænget, i dag kan overgå til et jobafklaringsforløb og ikke - som i perioden før sygedagpengereformen - oplever at stå uden hjælp til at komme tilbage i job og uden forsørgelse.

Og lad mig også slå fast, at målgruppen for jobafklaringsforløb netop er de personer, som *ikke* kan få forlænget deres sygedagpengeperiode efter forlængelsesreglerne.

Vi har i sygedagpengeloven syv regler, hvorefter der kan ske forlængelse af perioden med sygedagpenge. Disse forlængelsesregler er der ikke ændret på med sygedagpengereformen, dog er der indført en ny forlængelsesmulighed for personer med alvorlig, livstruende sygdom.

Ved revurderingstidspunktet skal kommunen træffe afgørelse om, hvorvidt den sygemeldte kan få forlænget perioden med sygedagpenge efter en af forlængelsesreglerne. Hvis dette ikke er tilfældet, kan personen overgå til jobafklaringsforløb.

Det er således forudsat med reformen, at der vil være personer, som ikke kan få forlænget deres periode med sygedagpenge ved revurderingstidspunktet, men de er modsat tidligere sikret økonomisk på jobafklaringsforløbet. Det er altså ikke en overraskelse - eller en fejl - ved reformen, at der er sygemeldte, som ikke opfylder forlængelsesreglerne.

Helbredstilstand og arbejdsevne er uafklaret ved revurderingstidspunktet

En sygemeldt kan få forlænget perioden med sygedagpenge, når der er behov for at afklare den sygemeldtes arbejdsevne, og dette vurderes at kunne ske inden for 69 uger (forlængelsesregel nr. 2). Forlængelse efter denne bestemmelse kan ske, selvom den pågældende helbredsmæssigt er uafklaret. Det er dog ikke muligt at forlænge sygedagpengeperioden efter denne bestemmelse alene fordi, der mangler lægelige oplysninger i sagen. Der skal også være et aktuelt behov for afklaring af arbejdsevnen, og det skal være realistisk, at afklaringen kan ske inden for 69 uger.

Vurderes det, at der ikke kan skabes klarhed over den sygemeldtes arbejdsevne inden for 69 uger, f.eks. fordi den sygemeldtes helbredsmæssige situation er helt uafklaret og/eller der foruden de helbredsmæssige problemer er sociale problemer, skal den sygemeldte i et jobafklaringsforløb, medmindre der er andre forlængelsesmuligheder (f.eks. arbejdsskade, livtruende, alvorlig sygdom m.v.).

Kommunen skal sikre tilstrækkelig grund for at træffe afgørelse

Kommunen har pligt til at sikre, at der foreligger et tilstrækkeligt grundlag for, at der kan træffes en afgørelse. Oplysningerne skal beskrive den sygemeldtes tilstand, som de er på revurderingstidspunktet.

Træffer kommunen en afgørelse om stop af sygedagpenge på et utilstrækkeligt grundlag, - f.eks. fordi der mangler tilstrækkelige lægelige oplysninger - vil der være tale om en mangel ved afgørelsen, der medfører ugyldighed. Der vil først kunne træffes en gyldig afgørelse efter, sagen er blevet tilstrækkeligt oplyst. Derfor vil udbetalingen af sygedagpenge skulle fortsætte, indtil kommunen på et tilstrækkeligt grundlag har truffet afgørelse om ophør af udbetaling af sygedagpenge.

Det betyder også, at det ikke kommer borgeren til skade, hvis kommunen ikke har fået hentet tilstrækkelige lægelige oplysninger til at kunne træffe en afgørelse ved 22. uge. Borgeren vil i disse tilfælde fortsætte med at få udbetalt sygedagpenge, indtil kommunen kan træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Det forudsættes, at borgeren fortsat er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, samt at borgeren medvirker i opfølgningen og oplysningen af sin sag efter reglerne.

Det fremgår også af spørgeskemaundersøgelsen i Ankestyrelsens praksisundersøgelse, at 11 ud af de 13 kommuner, der indgår i undersøgelsen, netop som følge af sygedagpengereformen, har foretaget ændringer i sagsgangene i sygedagpengesager eller taget særlige initiativer for at imødekomme det fremrykkede revurderingstidspunkt. Det betyder bl.a., at de har fremrykket tidspunktet for, hvornår de begynder at belyse sagerne, og tidspunktet for, hvornår de anmoder om lægelige oplysninger.

Afrunding

Jeg vil gerne slutte af med at gentage, at vi skal holde fast i de gode intentioner med sygedagpengereformen, herunder det fremrykkede tidspunkt for revurderingen.

I den forbindelse vil jeg endnu engang understrege, at det altså ikke er en overraskelse - eller en fejl - ved reformen, at der er sygemeldte, som ikke opfylder forlængelsesreglerne. Det er således forudsat med reformen, at der vil være personer, som ikke kan få forlænget deres periode med sygedagpenge ved revurderingstidspunktet, men de er modsat tidligere sikret økonomisk på jobafklaringsforløbet.

Nye reformer tager tid at implementere, og derfor skal vi passe på med at konkludere for hurtigt på, om reformen virker eller ej.

Det er derfor vigtigt, at vi følger reformen tæt på nogle centrale punkter. Det er f.eks. sket med udarbejdelsen af praksisundersøgelsen om anvendelsen af forlængelsesmuligheder ved revurderingstidspunktet. Der er pt. igangsat en opstarts-evaluering af reformen, og næste år vil der som nævnt blive gennemført en evaluering af revurderingstidspunktet. På den måde kan vi løbende opsamle viden, der kan give grundlag for eventuelle justeringer, så vi også fremover sikrer et godt sygedagpengesystem.

Tak for ordet.